

numai că generează un monstru de logică, dar pun întreaga intrigă sub semnul artificialului.

Și astfel ajungem la cel de-al doilea neajuns. Pentru ca faptul divers să devină produs de artă este necesară o anume desprindere, o anume punere în perspectivă a „banalului” cotidian. Or, rezolvată cu asemenea soluții puerile ca aceea pomenită mai sus, cu personaje devenite adevărate chipuri de „commedia dell'arte”, ca bătaiosul și principalul președinte de sindicat, sau dimpotrivă, neverosimile, ca la fel de bătaioasa secretară a directorului, care-l ceartă pe acesta că... refuză să primească pe oamenii muncii, rezolvată, zic, cu asemenea soluții, desprinderea nu se poate realiza; racheta rămîne la sol.

La solul unei comedii agreabile, unde publicul se amuză cu bonomie pe seama matrapazlicurilor unor chelnerași; autorul ne rămîne dator cu o lucrare mai bine încheată (și dovadă că știe s-o facă nu e numai ingenioasa soluție dramatică a personajului Traian Mosorel) și cu o mai bogată cuprindere de semnificații.

Regia (Nicolae Frunzetti) are meritul — în aceste condiții e un merit — de a nu fi căutat să dea spectacolului profunzimi ce nu există, ei de a fi păstrat tot timpul ritmul alert, potrivit badineriei textului. Prezență — ca de obicei masivă și prestigioasă, artistul poporului Al. Giugaru (Grigore Burcă) ni s-a părut însă că a pornit prea „de sus” în primele scene, nemaiavind pe urmă unde urca. Delicioasă Michaela Dumbravă (Zenița Ene) în rolul soției unui parvenit, rostind cu voluptate, dar și cu simțul măsurii un text generos în poante de varii calități. Un șef de sală (Nicu Cîrlig) servil, rapace și timorat a creat cu deosebit firese Ion Duțu. În rol Mircea Constantinescu Govora (Sticlaru), Sorin Gheorghiu (Fănică Ene) și Dinu Cezar (Traian Mosorel). Parec ei înșiși jenați de partiturile de care au avut parte Doina Tamaș (Mira), Iulian Marinescu (Polizache) și Florin Crăciunescu (Călinescu). Un cuvînt de laudă pentru decorul arh. Igor Skakun) din actul I, unde nefuncționalitatea aripilor canapelei și fotoliilor au sugerat perfect opulența agresivă și vulgară a proprietarilor lor.

Teatrul „Bacovia” din Bacău

FEMEIA FERICITĂ de Corneliu Leu

Nu, *Femeia fericită* nu este titlul piesei pe care am văzut-o la Bacău, nu este nici *Femeia îndărătnică*, nici *Văduva veselă*; nu este adică, acea inscripție care, așezată în fruntea unei cărți sau a unui capitol, ne avertizează despre esența conținutului său, pentru că problema Corneliei, medic cu binemeritate succese în profesie, soție a tovarășului prim de la județ, mama unui fecior frumos, reușit printre primii la balaureat, viețuind într-un apartament elegant și împodobit cu gust, „nefericită” însă în viața de familie, fiindcă zisul fecior i-a fugit de acasă neînțelegîndu-se cu taică-său, această minoră, în ultimă analiză, problematică nu constituie, decît poate doar în înțelesul terminologiei numismatice, *id est* de succes de casă, titlul lucrării dramatice a lui Corneliu Leu. Adevăratul conflict este unul mai bărbătesc și mai autentic. La serbarea absolvenților, lui Dan i se strecoară învinuirea că succesele sale nu i s-ar datori atît lui, cît faptului că este fiul cui este: prilej pentru tînărul erou de a iscodi, pesemne, și de a afla că taică-său, tovarășul Gherasim, aflat de douăzeci de ani la conducerea județului, nu este chiar „bronzul” pe care și-l imaginează el. Cu încuviințarea lui Gherasim, ori numi la umbra puternicei sale personalități, se petrecuseră, pare-se, și unele fapte regretabile — de pomenit nu ni se pomenește, concret, nici una, decît „înlăturarea” (dramatic rămasă în aer) a unui oarecare Trușan — ale căror dimensiuni, neîsemnate, în realitate, la scara uriașei involburări a istoriei contemporane, i se par tînărului, care n-a cunoscut decît rezultatele benefice ale „puterii”, atît de detestabile, încît îl determină la o brutală înfruntare cu „bătrînul” și la o deopotrivă de brutală, dar și romantică, ruptură cu familia: el va fugi, împreună cu draga sa Ileana, pe un șantier, unde v-a căuta să răzbească și să se afirme sub un nume de împrumut. A doua latură a dramei ne înfățișează înfruntarea între Gherasim și ceva mai tînărul său adjunct, Andronic, om al unor metode mai „moderne”, dibaci posesor de relații la forurile tutelare și susținător al unor procedee mai „realiste”, cu ajutorul cărora cifrele de plan și realizarea acestora se rezolvă și se judecă, în ultimă instanță, tot cu cifre, mai puțin decît cu

inseși realizările. Dar iată-ne în momentul de „chrysis”. Survin calamitățile naturale, inundațiile din primăvara lui 1970. Potrivit prilej socoate Andronic, ca uzina, cu planul ei neindeplinit, să fie lăsată să beneficieze de amînările și sprijinul ce, fără îndoială, i se vor acorda în urma sinistrului. Iubind însă, ca toți oamenii din județ, uzina, înălțată cu prețul eforturilor lor de ani de-a rîndul, Gherasim refuză această soluție: puhoiul va fi astfel dirijat încît în pofida tuturor consecințelor pe plan personal, uzina să rămînă nevătămată. Întilniți din întîmplare acolo, în focul luptei cu forțele oarbe ale naturii, tatăl și fiul (și Cornelia, care descoperă că, de fapt, e fericită, fiindcă lucrează, ca medic, pentru fericirea celorlalți) înțeleg că se află în realitate pe aceeași platformă și pornesc, uniți și împăcați, mai departe.

Față de textul publicat astă-vară în revista noastră, cel prezentat în spectacol e sensibil îmbunătățit, el a profitat mult de pe urma înlăturării unor lungimi, ba chiar a unor personaje parazitare, și, mai ales, de pe urma găsirii unor soluții mai artistice pentru cele două căderi de cortină: s-a evitat melodrama ieftină a celei dintîi și s-a găsit — adevărată „găselniță”! — o replică finală totodată semnificativă și spirituală, în stare să încheie „sus” spectacolul. În lumina necruțătoare a „focurilor rampei”, neajunsurile — inerente începuturilor — simțite de la lectură, au ieșit însă mai evident la iveală: fragilitatea conflictelor secundare, lipsa de consistență a cuplului comic, indigența perechii Dan-Ileana și caracterul pedestru al replicilor lor dorite poetice (în definitiv, de ce se simte obligat un autor dramatic înzestrat din belșug cu alte viguroase calități, să stăruiască a ispiți o muză care e evident că-l budează?). Pe deasupra tuturor acestora rămîne curajoasa prezentare a problematicii de strictă actualitate, și, *rara avis*, un „pozitiv” adevărat, neschematic, care convinge și cucerește.

Mai sus cu un cap decît restul distribuției, Ștefan Moisescu a răsturnat cumva centrul de greutate al piesei, al cărei autor îl dorea, pare-se, pe Dan protagonist. El a făcut un Gherasim conștient de puterea ce-i revine, dar deopotrivă conștient de răspunderea ce-o poartă; dur, zgîrcit la zîmbet, scurtele sale momente de destindere și de afecțiune sînt cu atît mai elocvente pentru drama conducătorului a cărui viață personală e devorată de menirea sa socială. Stelian Preda, în schimb, nu ni s-a părut tocmai la locul lui în rolul lui Andronic: în intenția textului, lipsit de manicheisme, adjunctul lui Gherasim nu e de loc un „Jago”. Teribil de teatrală în „simplitatea” cu care și-a abordat rolul, Cătălina Murgea (Cornelia). Au mai jucat: cu farmec personal, Doina Iacob (Ileana); mizînd mult pe efectele comice ale accentului regional, Gina Ionel-Cazan (Veronica); cu o dăruire pe care, poate, experiența o va aduce la nivelul

unor roluri întinși, Mircea Belu (Dan); bun într-un rol semi-mut, Ion Mihăilescu (Soțul Veronicăi), și alții.

Regia (I. G. Russu) a izbutit un spectacol antrenant, în care ne-a plăcut îndeosebi episodul inundației, cu fericita realizare scenografică (Mihai Tofan de la Teatrul Național „I. L. Caragiale”) a fundalului cinematografic sugerînd catastrofa și cu remarcabila pondere în dozarea patetismului crîncenei încercări. Surprinzătoare pentru strălucitele state de serviciu ale maestrului mișcării plastice în scenă (Angelo Pelegrini), rigiditatea și sacadarea încăierării dintre participanții la serbarea absolvenților — dar poate că rîdajul va remedia această lacună.

RADU ALBALA

Teatrul de Stat din Arad

BARONUL

de C. Paraschivescu

Am fost plăcut impresionat la premiera destinată de colectivul arădean sărbătoririi Republicii, văzînd cum se întîlnesc, de data aceasta, și se armonizează intențiile programatice ale teatrului cu cele ale unui tînar scriitor. Un spectacol sobru, de înaltă ținută, a triuns spre public un mesaj cald de omenie și solidaritate, a deșteptat în el un adevărat și elevat sentiment patriotic.

Baronul este o lucrare despre ilegalitate și comuniști. O reconstituire a spectacolului *Azilul de noapte*, organizat pe plan istoric, în 1931, de către Sindicatul unitare, pe o scenă din Lipsani, jucat de muncitori, în colaborare cu artiștii ai Teatrului Național, devine un pretext pentru a se sublinia pe de o parte forța și eficiența teatrului revoluționar, semnificația politică a acțiunilor culturale desfășurate în anii grei ai prigoanei, pe de alta, absurditatea măsurilor polițienești, penibilul zel depus de reprezentanții represienii pentru a împiedica desfășurarea unei asemenea manifestări luate drept incitare la revoluție, în timp ce aceeași piesă era apro-